

troer jeg, at det ligefrem følger, at Principet i det Væsentlige er anseet som rigtig. Man kan maaskee fortolke det paa en fra Udvalget forskjellig Maade; men i Hovedsagen er der dog Enighed.

G. Winther: Ja, jeg maa tilstaae, at naar jeg sagde, at man skulde forlange Budgetterne forelagte, saa er det ikke Noget, jeg saa bestemt havde tænkt skulde foraarsage Vanstælighed eller være saa upassende; men jeg vil gjerne modificere det derhen, at vi kunne faae Beretningerne forelagte for Rigsdagen, saa vil jeg for mit Vedkommende ogsaa være tilfredsstillt.

L. C. Veeterfen: Det forekommer mig, at der af den ærede Indenrigsminister blev udtalt et vigtigt Bink til Sagens rette Besømmelse, som jeg ikke senere har hørt bragt paa Bane under Discussionen, idet han spurgte, hvorledes Udvalgets Endringsforslag skulde forstaaes, om det var Meningen, at Selskabets Rente-Tilskud, forenet med Medlemmernes Bidrag, maatte sammenlægges, eller om der kun stigedes til Medlemmernes Bidrag. Det vil naturligvis have en overordentlig stor Indflydelse paa samtlige Medlemmers Afstemning. Mod en Øtring, der fremkom fra Rigsdagsmanden for Sorø Amts Boie-Balgereds (Hæde), skal jeg ligeledes tillade mig et Par korte Bemærkninger. Naar han har omtalt, at Selskabets Virksomhed i Særdeleshed var henvendt paa unge Menneskers Oplærelse i den Tid, da disse derved kunne blive befrie for den almindelige Udskrivning til Krigstjeneste, saa skal jeg tillade mig at gøre ham opmærksom paa, at i Tiden før 1848 og 49 var der en stor Deel Præstesønner og Sønner af Skolelærere og Kjøbstadsboere, der vare fødte værnefræ, som gave sig under Selskabet, og gik der ganske under de samme Betingelser som de Værnepligtige. At Selskabet senere med stor Interesse og Opoffrelse har fortsat denne Underviisning, haaber jeg er den ærede Rigsdagsmand bekendt. Ogsaa siden den Tid, da den Fritagelse for Værnepligten, der tilstodes ved at indtræde i Lærlinge-Stillingen, er oplyst, har Tilgangen været meget større end tid-

ligere, da Selskabets dimitterede Lærlinge fritoges for Militærtjeneste, og denne Fritagelse kan altsaa ikke have været en Årsag til Værnepligten, og endnu mindre det, der har holdt Selskabets Virksomhed ilve. Naar den samme ærede Rigsdagsmand har ønsket at kende Selskabets virkelige Formaal, saa kan jeg kun henvise ham til de årlige Beretninger; thi i hvert Års Beretning staaer Selskabets Formaal opført.

Indenrigsministeren: Da den ærede Rigsdagsmand, som nu havde Ordet, henviste til et Par Bemærkninger, som jeg før tillod mig, skal jeg blot yttre, at efter den Maade, hvorpaa Forslaget er stillet af Udvalget og i den trykte Betænkning motiveret, maa uden Tvivl den Mening, der skal være den bindende, hvis Forslaget antages, som det nu foreligger, være, at de 1600 Rd. kun kunne tilskydes, forsaavidt der tilskydes et lignende Contingentbeløb af Årets Medlemmer. Det maa vistnok være det, der er Forslagets Resultat, som det foreligger; men den ærede Ordfører motiverede aabenbart mundtligt Forslaget paa en ganske anden Maade, og det er netop derfor, at jeg troer, at Angrebet imod Forslaget, som det er stillet, næsten uvilkaarligt frembyder sig. Den Grundsætning, som flere Gange er gjort gjældende, er den, at et vist Beløb kun skal tilskydes fra Staten, naar et tilsvarende Beløb ydes af den paagjældende Forening, og Staten plejer ikke at spørge om, om det ydes af de årlige Bidrag eller af andre Midler. Det troer jeg er Kernen i Sagen; men det gjør en ikke ringe Forskiel i Anvendelsen af Principet. Havde der staaet: „forsaavidt Selskabet anvender et lignende Beløb“, saa vilde det stemme med den Grundsætning, der hidtil er fulgt.

Bregendahl: Ja, naar Forslaget havde været stillet saaledes, at Conclustionen havde svaret til Præmisserne, og at her, som ved andre Selskaber, Spørgsmaalet kun var om den Betingelse, at Selskabet af sine Indtægter, ligegyldig hvorfra de hidrøre, bidrog ligesaa meget som Statskassen, saa vilde Betingelsen være aldeles overflødig; thi Landhuusholdnings-